

TRINN 8

- Ja, da har vi kommet til skolestart. Trinn 8, barnets 6. leveår. Da er det fremdeles to språklig- og kulturell oppvekst og skolestart og arenaspråk. Det skal vi snakke ganske mye om egentlig. Hva vi mener med arenaspråk. Hovedmålet med kodadelen står det her: alle voksne har gått på skolen og har et forhold til den. Men skolekulturer er forskjellige. Skolen endrer seg. Kravene til faget og adferd endrer seg. Og det kan være forskjell på skoler for døve og skoler for hørende. Hva... Ja... det er jo en ny verden. For nå er det jo barnehage i 6 år eller 5 år og så er det skolen. Nå er det alvor. Hva bekymrer foreldrene seg for? Eller hva tenker de på?
- Nei, jeg tenker sånn umiddelbart at egentlig så blir det jo mindre og mindre alvorlig jo eldre barnet er fordi en tenker jo at barndommen er jo den viktigste perioden i hele menneskets liv, men nå stilles det andre krav. Så det er vel kanskje det. Også tror jeg nok også at foreldre godt kan oppmuntres til å tenke gjennom dette med roller i møte med skolen. Fordi de har sin egen erfaring med det å være en elev. Alle foreldre har sin egen erfaring med å være elev på en skole. Og når du er elev er du i en type underordnet posisjon hvor du har noen ledere i form av lærere og rektor og den type ting som er autoriteter inn i skolesystemet. Så har du selv din posisjon som elev og selv om du har strukket alle grenser for din egen skoletid så tenker jeg likevel at du har en rolle som en underordnet i et skolesystem. Nå kommer du som mor eller far inn i det samme skolesystemet og så tror du at du kjenner skolekulturen fra innsiden, men du skal inn i den nye verden, den nye skolen med en autoritet som forelder.
- Ok. Ja.
- Du skal ikke stå med luen i hånden i møte med skolen. Du skal selvfølgelig møte med samme respekten, men du er der som samarbeidspartner om barnet ditt som har overtatt rollen som den «underordnede».
- Ja. Den du var.
- Den du var. Så det der med å drøfte litt...det å være en autoritet i møte med skolen. Ikke autoritær, men en autoritet i møte med skolen på barnets vegne. For du er barnet ditt sin advokat i møte med skolesystemet. Og kan godt tenke litt gjennom at du har endret, som forelder så har du endret din holdning til møte med skolen.
- Ja. Så kanskje være litt bevisst på det hva du tar med deg selv også. Selv om du har dine opplevelser på skolen er det ikke sikkert at barnet ditt får samme opplevelser. Både på godt og vondt. Sant. Det er jo mange foreldre som drar med seg... som har et litt anstrengt forhold til skolen for eksempel
- Ja ja. Jeg har hørt om forsøk i England hvor foreldremøtene på skolen ikke ble holdt på skolen, men på en lokal pub fordi at det var så mange av fedrene som hadde et ambivalent forhold til det med å komme inn i et klasserom igjen. Men på puben vet du, der kunne de møtes. Så det å ha et eller annet foreldremøte der på den arenaen gjør at foreldrene slapper av på en helt annen måte. Ja, så det er nå...
- Ja, kanskje det. Den lokale kafeteriaen eller et eller annet sånt. Ufarliggjør det

- I Bergen blir det vel Bondeheimen kanskje
- Ja. Vesset??? Men hvis vi snakker om språket igjen da. Språk og språk og språk og språk. Arenaspråk. Det som... Vi har snakket om tidligere når man kommer inn i barnehagen. De lærer nye ord og begreper hele tiden og det kan være en utfordring når de kommer hjem for de har gjerne ikke språket til å forklare.. eller de har ikke tegn for det de kan på norsk. Det er jo oftest den veien det går. Og når man begynner på skolen så braker jo dette virkelig løs. For det er veldig fag pluss at de begynner igjen med andre typer aktiviteter. Sant. De begynner på fotball. De begynner på allidrett og de begynner på det ene og på det andre. Og da lærer de nye språk på nye arenaer hele tiden. Og hvordan skal de da klare å opprettholde den utviklingen på tegnspråk. Det er en utfordring. Det er litt viktig å diskutere med foreldrene. Jeg har nok opplevd noen ganger at en av foreldrene sier at «vi bruker jo tegnspråk hjemme, så de kan jo det». Ja, men kan de tegnspråk for... Kan de tegn for de ulike arenaene og da... Nei, kanskje ikke. Og vi hadde en... Skal jeg fortelle om den
- Ja, kan du ikke gjøre det
- Vi hadde en veldig artig øvelse på Ål. Vi hadde idemyldring. Det var en stor foreldregruppe og vi hadde to instruktører. Men vi sa «kom igjen. Få alle aktivitetene ungene deres driver på med» også skrev vi opp på tavlen. Speider, ballett, boksing, ja jeg vet ikke hva, men hele tavlen var smekkefull av aktivitet som barna var med på. Håndball, fotball, svømming... You name it. Også sier vi «kan ungene deres tegn for alt dette? Kan de formidle seg godt på tegnspråk om alle disse temaene?» Nei. Så begynte vi å diskutere. Hvordan kan vi stimulere barna? Hvordan kan vi hjelpe ungene til å lære tegn? Hvordan kan dere som foreldre bidra? Og foreldrene hadde så utrolig mange gode eksempler selv. Noen foreldre sier jeg følger med. Jeg spør han, sønnen min for eksempel. «du, nå på håndballbanen. Sant. Så gjorde du sånn når du hoppet og så gjorde du sånn med hånden og så scoret du. Husker du det? Hva heter det?» Å ja, det heter frosk ja, eller hva det nå heter... Sant. Og vi brukte eksempelet, jeg brukte eksempelet fra når jeg selv svømte. Så ramset jeg opp en hel del ord: crawl, butterfly, vending, start.. alt tideler. Altså alle de ordene som jeg brukte hver dag på svømmingen som jeg selvfølgelig ikke hadde tegn for. Hvordan skal vi klare det? Og da var det det foreldrene sa, spørre.. hva var det du sa det heter? Frosk..så kunne de hjelpe hverandre med tegn. Noen foreldre gikk på nettet og leste om den idretten og prøvde å lage et tegn. Om de visste tegnet så ga de jo det. Også var det en mor som hadde en kjempeartig løsning i forhold til ballett da. Hun hadde et barn som gikk på ballett og opplevde at de andre fikk veldig mye tilbakemeldinger og prøvde å få kontakt med ballettlæreren...og det var litt vanskelig. Så fant de ut at vi bruker e-post – både for å utveksle hvordan det gikk med barnet på balletten og det er ingen hemmelighet at det var en jente som gikk på ballett da selvfølgelig, så lurte mor da på «du, det er så mye begreper... Kan du gi meg en liste?» så fikk hun en liste med ord fra ballettinstruktøren hvor hun går til datteren sin og sier «du, kan du vise meg piruett. Piruett. Hva er det?» og så laget de sammen tegn for de ulike begrepene/ordene. Og deretter begynner datteren og teste moren. «du mamma, hva er dette for noe?» og viste ulike ballettpositurer. Og det var veldig artig. De hadde flere ulike løsninger på hvordan de selv kunne hjelpe ungene og utvikle tegnspråk på ulike arena for det er ingen andre som gjør det.

- Ja, og det man da gjør er fantastisk å høre. Det man da gjør er rett og slett å raffinere eller å gjøre verktøyet bedre. Nemlig språket
- Ja, språket
- ..for å kunne kommunisere mer
- Ja, men for å gjøre det så må man være veldig bevisst på hva som trengs og få noen ideer til hvordan man kan løse det. Og det gjør faktisk foreldrene best seg imellom, men vi kan hjelpe de i gang med en prosess. Vi kan gjøre de bevisst på at oi, dette er en utfordring. Så viser det seg men de takler den utfordringen hele tiden, men hvordan gjør de det. Vi kan sette ord på det eller tegn på. Så det er jo..
- Det er jo noe som også går den motsatte veien. Hvis faren er skredder så kan det være at barnet kan en mengde tegn for skredderfenomener som de ikke har noen norske ord på
- Absolutt
- Sant? Og som de da kan få hjelp til å få norske ord på slik at de kan snakke om det de kan noe om
- Ja, det er sant
- Dette synes jeg er et viktig og et hovedtema i denne modulen. Møtet med rollen sin i skolesystemet og dette med arenaspråk. Det synes jeg de skal ofre mye tid på de som planlegger modul 8.
- Ja
- Jeg synes også de skal bruke litt tid på å snakke med foreldrene om dette med å etablere vaner, rutiner, strategier, mønstre. Det kan være positive og negative ord for det samme. Men dette med at barn skal lære i denne alderen etter hvert å ta ansvar.
- Ja
- Ta ansvar for å få gjort det som er plikten sin. Ta ansvar for å tilfredsstille de kravene eller å imøtekomme de kravene som stilles til dem nå. Jeg vet at det høres ut som... krav og belæring og sånt, men barnet har godt av å gradvis modnes inn i det å ta ansvar. Og det sies jo om kodabarna at de tar for mye ansvar
- Ja
- Så...det er ikke sikkert at alle trenger den stimuleringen der, men samtidig tar de kanskje ansvar på andre arenaer enn andre barn gjør. Og de må også lære seg å ta ansvar for lekser, komme seg til sengs om kvelden, spise... altså det som trener på voksenlivet. Så det har jeg lyst til å si noe om. Så den siste lille biten er noe om nettverksplan. Vi har snakket noe om det to ganger før – nå snakker vi om det igjen.
- Da er du inne på Bronfenbrenner igjen da?

- Ja, da er jeg inne på Bronfenbrenner igjen og jeg snakker om at jeg kjenner mange hørende foreldre som strever med å hjelpe ungene med matematikkleksene. Så det handler ikke noe om å være døv. Det handler om at moderne matematikk er noe annet enn den matematikken vi hadde i vår skolegang og at måter å lære på i dag og har mye større fokus enn...måter å lære på har endret seg mye mer i forhold til det de gjorde når foreldrene var unge.
- Ja. Det er veldig, veldig strenge krav til oppfølging. Og jeg opplever også at hørende foreldre er sånn - Herlighet.. de skal følges opp og det er så veldig mye mer oppfølging nå enn da jeg var liten for eksempel. Jeg klarte meg selv, stort sett, og det gjorde alle de andre og.
- Men i dag er det sånn at vanlig divisjonsstykker i matematikken, eller vanlige subtraksjonsstykker, regning, trekke fra og legge til, gjøres på andre måter enn det jeg lærte på ungdomsskolen. Så jeg synes det er fryktelig vanskelig å forstå hvordan de tenker når de lærer det på den nye måten. Og som foreldre blir det kravet vårt. Vi må kunne det. Og da er det å ha et nettverk, hvor man vet hvem kontakten er når man står for sånne utfordringer. Det er poenget.
- Ja, hvis jeg hadde hatt unger, måtte jeg ha hatt hjelp til.. Noen måtte ha hjulpet meg med matteleksen. Det kunne ikke ha vært meg, for å si det sånn.
- For eksempel.
- Ja, og det å si sånne ting, tenker jeg, er lurt til foreldrene, sånn at.. Det handler ikke om døvheten.
- Nei
- .. Nødvendigvis. Eller det kan jo hende at du har fått en fryktelig dårlig opplæring i norsk for eksempel som gjør at du synes det er vanskelig. Men da er det bare å si det og så få litt hjelp hvis det trengs.
- Få noen andre til å gjøre det du ikke fikser selv, for ingen av oss fikser alt.
- Landsbyen igjen.
- Landsbyen!
- Den er fin! Hehee
- Den er fin, hehehe.
- Ja
- Ja